

Opracowanie to jest własnością zdajdobrze.pl i sprzedawane jest jedynie w sklepie www.uczdobrze.pl. Rozprowadzanie, sprzedawanie i kupowanie produktu w innych miejscach narusza prawa autorskie i jest karane.

Spis treści

<i>Zasady oceniania wypracowania – założenia początkowe</i>	4
<i>Wypracowanie o charakterze argumentacyjnym</i>	6
<i>Zasady oceniania rozprawki</i>	7
1. Realizacja tematu wypowiedzi	7
2. Elementy retoryczne	8
3. Kompetencje literackie i kulturowe	11
4. Kompozycja tekstu	12
5. Styl	12
6. Język	13
Klasyfikacja błędów	14
7. Ortografia	18
8. Interpunkcja	18
<i>Oznaczanie błędów w wypowiedzi pisemnej</i>	20
<i>Wypracowanie o charakterze argumentacyjnym – część praktyczna</i>	20
<i>Wypracowanie o charakterze twórczym</i>	24
<i>Zasady oceniania opowiadania</i>	25
1. Realizacja tematu wypowiedzi	25
2. Elementy twórcze	25
3. Kompetencje literackie i kulturowe	27
4. Kompozycja tekstu	28
5. Styl	28
<i>Ocenianie opowiadania – część praktyczna</i>	29
<i>Ocenianie przemówienia na egzaminie ósmoklasisty</i>	33
1. Czym jest przemówienie i czym różni się od rozprawki	33
2. Budowa poprawnego przemówienia	34
3. Jak ocenia się przemówienie – kryteria CKE	34
4. Checklista dla ucznia	40
5. Najczęstsze błędy uczniów	40
<i>Wzorcowe przemówienie</i>	41
<i>Typowe błędy uczniowskie w przemówieniach (z komentarzem egzaminatora)</i>	41
<i>Ćwiczenia do przemówienia</i>	43
<i>Ocena Przemówień</i>	45

<i>Najczęściej zadawane pytania nauczycieli dotyczące oceniania przemówień – z odpowiedziami</i>	51
<i>Ćwiczenia.....</i>	54

Wolałabym pisać o dostrzeganiu potencjału, rozwijaniu umiejętności, ale niestety ocenianie uczniów, także w szkole podstawowej jest konieczne. Uczniowie i ich rodzice chcą bowiem wiedzieć, ile punktów czy procent może dostać jej pociecha na egzaminie.

Dlatego warto zerknąć na to, jak oceniają egzaminatorzy, by przyzwycząić ucznia do takiego właśnie oceniania. I choć bliżej mi sercem do oceniania kształtującego, to jako wieloletni egzaminator – podzielę się z Państwem wiedzą i doświadczeniem dotyczącym sprawdzania prac zgodnie z tym, jak sprawdzamy je na egzaminie.

Aby wejść w tajniki oceniania egzaminacyjnego, warto spojrzeć na to, czego wymaga od egzaminatora CKE.

Skorzystamy zatem z wytycznych CKE do egzaminu 2023, gdyż tutaj klucz odpowiedzi został już ujawniony.

https://cke.gov.pl/images/EGZAMIN_OSMOKLASISTY/Arkusze-egzaminacyjne/2023/jezyk_polski/OPOP-100-400-500-2305-zasady.pdf

Ocena wypracowania zaczyna się na stronie 13 od ogólnych wskazówek:

Zasady oceniania wypracowania – założenia początkowe

- 1. Jeżeli wypowiedź w całości jest nie na temat, egzaminator ocenia ją na 0 punktów. Nie sprawdza i nie zaznacza żadnych błędów w pracy. Egzaminator umieszcza dopisek – „Praca nie na temat”.**

Oznacza to, że egzaminator czyta najpierw pracę bez zaznaczania błędów, by przekonać się, że ten wymóg został spełniony. Musimy zwrócić uwagę, że „zero” postawione tutaj, oznacza zerowanie całej pracy. Musimy mieć więc pewność, że nawet część tej pracy nie łączy się w żaden sposób z tematem.

- 2. Jeżeli w wypowiedzi uczeń w ogóle nie odwołał się do treści lektury obowiązkowej, za całą wypowiedź egzaminator przyznaje 0 punktów. Nie sprawdza i nie zaznacza żadnych błędów w pracy. Egzaminator umieszcza dopisek – „Brak odwołania do lektury obowiązkowej”.**

W ostatnich dwóch latach mogliśmy uznać za lektury obowiązkowe także lektury z klas IV-VI, jednak z doświadczenia wiem, że takie przypadki zdarzają się niezwykle rzadko. Tutaj jednak jesteśmy bezwzględni i za „opowieści z mchu i paproci” bez jakiegokolwiek odwołania do lektury stawiamy 0 i nie sprawdzamy pracy pod względem językowym.

- 3. Jeżeli wypowiedź jest nieczytelna, egzaminator ocenia ją na 0 punktów.**

W tym miejscu nie muszę chyba nic dodawać. Może tylko to, że egzaminator, weryfikator i przewodniczący robią wszystko, by taką pracę przeczytać.

Opracowanie to jest własnością zdajdobrze.pl i sprzedawane jest jedynie w sklepie www.uczdobrze.pl. Rozprowadzanie, sprzedawanie i kupowanie produktu w innych miejscach narusza prawa autorskie i jest karane.

4. Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. uczeń napisał tylko wstęp), egzaminator przyznaje 0 punktów w każdym kryterium.

Takie rzeczy się zdarzają. We wstępie najczęściej uczeń nie jest w stanie udowodnić nam znajomości lektury. Taką pracę zatem także „zerujemy”.

5. Jeżeli wypowiedź zawiera 180 wyrazów lub mniej, jest oceniana wyłącznie w kryteriach: realizacji tematu wypowiedzi, elementów twórczych / elementów retorycznych oraz kompetencji literackich i kulturowych. W pozostałych kryteriach egzaminator przyznaje 0 punktów.

Zasada jest taka, że praca ma mieć nie mniej niż 180 słów, żeby była oceniana w całości. Jednak zdarza się, że ma 178 i wszystkie elementy, które mieć powinna. Wtedy egzaminator sprawdzi na korzyść ucznia i przyzna punkty we wszystkich kategoriach. Lepiej jednak nie wspominać o tym uczniom 😊

Uwaga. Liczone są wszystkie wyrazy: samodzielne i niesamodzielne.

Zatem liczymy spójniki, przyimki itd. Jeśli wyraz napisany jest błędnie np. nie porządek, to liczone są 2 wyrazy. Jeśli uczeń cytuje, posługując się arkuszem, czy cytując „bierze z głowy”, także liczymy te słowa.

6. Jeżeli wypowiedź jest napisana niesamodzielnie, np. zawiera fragmenty odtworzone z podręcznika, zadania zawartego w arkuszu egzaminacyjnym lub innego źródła, w tym internetowego, lub jest przepisana od innego ucznia, wówczas egzamin z języka polskiego, w przypadku takiego ucznia, jest unieważniany.

Na egzaminie za niesamodzielność się karze, jak wszędzie chyba. Na szczęście zdarza się to rzadko. Nie miałam takiego przypadku.

Co, gdy egzamin ucznia zostanie unieważniony? Zdający może przystąpić do niego ponownie w terminie poprawkowym, tj. w czerwcu. Jeżeli uczeń nie stawi się w tych dniach lub też jego egzamin zostanie unieważniony po raz drugi, jego wynik z testu z danego przedmiotu wyniesie 0 proc

7. Zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem. W przypadku takich wypowiedzi zostanie podjęta indywidualna decyzja dotycząca danej pracy, np. nie zostaną przyznane punkty za styl i język lub cała wypowiedź nie będzie podlegała ocenie.

Chyba nie muszę tego komentować. Na szczęście nie byłam świadkiem takiej sytuacji.

Zerknijmy na tematy:

Opracowanie to jest własnością zdajdobrze.pl i sprzedawane jest jedynie w sklepie www.uczdobrze.pl. Rozprowadzanie, sprzedawanie i kupowanie produktu w innych miejscach narusza prawa autorskie i jest karane.

O ile patos jest funkcjonalny – tak.

Przemówienie może być emocjonalne i uroczyste.

Patos bywa błędem tylko wtedy, gdy brzmi sztucznie lub nie pasuje do tematu (np. do przemówienia dla kolegów w klasie).

10. Kiedy przemówienie staje się rozprawką?

Gdy uczeń:

- nie zwraca się do odbiorców,
- pisze w sposób bezosobowy,
- nie używa środków apelacyjnych,
- nie ma apelu na końcu.

Wtedy egzaminator traktuje tekst jako **niezgodny z formą** → zwykle **0 za realizację tematu**.

Uwaga: jeżeli za wypowiedź przyznano 0 pkt w kryterium Realizacja tematu wypowiedzi, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 pkt.

11. Czy jeśli uczeń pomyli autora, to jest błąd rzeczowy?

Tak.

„Pan Tadeusz Adama... Sienkiewicza”

To błąd rzeczowy, skutkujący obniżeniem punktacji w kompetencjach

12. Co jeśli uczeń odwoła się do filmu, a nie do utworu literackiego?

Film to **nie utwór literacki**.

Obniżamy:

- realizację tematu (z 2 na 1),
- kompetencje literackie – w zależności od tego, jak omówiona została lektura obowiązkowa, ale nie więcej niż 1 pkt.

13. Czy w przemówieniu można stosować środki poetyckie (metafory, porównania)?

Tak, a nawet warto, o ile są celowe i wzmacniają perswazję.

Nie są błędem.

14. Czy uczeń może zacząć przemówienie od anegdoty?

Tak, to dobry zabieg retoryczny, o ile:

- po chwili pojawia się stanowisko i
- anegdota nie zastępuje argumentu.

Ćwiczenia

Ćwiczenie 6: „Szybki apel”

Cel: nauczyć ucznia **kończyć przemówienie apelem**, dopasowując język do różnych odbiorców.

Instrukcja dla ucznia

Twoim zadaniem jest napisać **krótkie, 2–3-zdaniowe zakończenie przemówienia** (apel), dopasowane do wskazanej grupy odbiorców.

Apel musi:

- odnosić się do tematu,
- kierować do odbiorców wezwaniem,
- brzmieć naturalnie dla danej grupy.

Lista tematów do zakończeń (uczeń pisze tylko apel)

1. **Temat:** O wartości przyjaźni w świecie pełnym konkurencji.
Odbiorca: Rówieśnicy z klasy 8.
2. **Temat:** Dlaczego warto pomagać słabszym?
Odbiorca: Uczniowie młodszy z klas 4–6.
3. **Temat:** Jak dbać o relacje w szkolnej społeczności?
Odbiorca: Rada Rodziców.
4. **Temat:** Odpowiedzialność za słowo w internecie.
Odbiorca: Uczniowie z całej szkoły podczas apelu.
5. **Temat:** Dlaczego warto czytać?
Odbiorca: Bibliotekarze i uczniowie.
6. **Temat:** Szacunek wobec nauczycieli i pracowników szkoły.
Odbiorca: Wychowawcy i klasa 8.

Miejsce na pracę ucznia

(uczeń pisze tu swoje zakończenia)

1.
2.
3.
4.
5.